

Sygn. akt I C 144/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2018 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Marek Jasiński

Protokolant: Michał Czerwiński

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2018 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa D. K. i S. P.

przeciwko J. S.

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od D. K. i S. P. na rzecz J. S. kwotę 3 617 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 144/18

UZASADNIENIE

Powodowie D. K. i S. P. pozwem skierowanym przeciwko J. S. - Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku domagali się zasądzenia kwoty 34.139,38 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, tytułem wyrównania szkody powstałej w wyniku czynności podjętych w postępowaniu egzekucyjnym w sprawie o syn. akt VII 733/99.

Uzasadniając pozew strona powodowa wskazała, iż w toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego pozwany w dniu 23 listopada 2007 r. w ramach licytacji dokonał sprzedaży zabudowanej nieruchomości stanowiącej współwłasność powodów za kwotę 203.000 zł. Postanowieniem z dnia 9 stycznia 2008 r., prawomocnym dnia 2 lutego 2008 r., Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku w sprawie o sygn. akt XIII 1 Co 247/07, przysądził własność nieruchomości nabywcy.

Argumentowali, iż po wezwaniu przez urząd skarbowy do złożenia korekty deklaracji VAT z tytułu sprzedaży nieruchomości, powodowie powzięli wątpliwości co do prawidłowości jej wystawienia oraz ewentualnych skutków w sferze należności cywilnoprawnych. W związku z tym powód w dniu 10 stycznia 2011 r. zwrócił się do (...)w G. o udzielenie pisemnej interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie dotyczącej podatku dochodowego od osób fizycznych w zakresie skutków podatkowych nieruchomości wykorzystanej w prowadzonej działalności gospodarczej oraz w indywidualnej sprawie dotyczącej podatku od towarów i usług w zakresie stawki podatku obowiązującej dla dostawy nieruchomości zabudowanej. Z treści interpretacji indywidualnej z dnia 29 marca 2011 r. i 4 kwietnia 2001 r. powodowie uzyskali wiedzę o nieprawidłowości działań J. S. Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku, przejawiających się dokonaniem błędnych ustaleń

co do konieczności odprowadzenia podatku od towarów i usług w wysokości 36.606,56 zł od czynności sprzedaży przedmiotowej nieruchomości, podczas gdy czynność ta była zwolniona od podatku. Nadto niewłaściwie została określona data sprzedaży (datą tą powinna być data uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności). Pozwany wskazał również nieprawidłowy termin zapłaty za nieruchomość, pomimo, iż płatność dokonana została w systemie ratalnym – tj. 8.000 zł w dniu 28 listopada 2007 r. oraz 195.000 zł w dniu 17 grudnia 2007 r. Dodatkowo Komornik sądowy pomimo wyliczenia podatku od towaru i usług uchybił terminowi do jego odprowadzenia do urzędu skarbowego. Wpłata nastąpiła dopiero w dniu 17 lutego 2010 r., co skutkowało wszczęciem postępowania wobec wnioskodawców o zapłatę odsetek karnoskarbowych, zakończonego decyzją z dnia 31 sierpnia 2011 r.

Powodowie bezskutecznie wzywali komornika sądowego o skorygowanie wadliwej faktury oraz o zapłatę tytułem naprawienia szkody, powstałej w wyniku ich zdaniem działania niezgodnego z prawem.

Szkoda w ocenie powodów stanowi wartość odsetek ustawowych od kwoty 36.606,56zł za okres od dnia rozdysponowywania wpłaty na rzecz wierzyciela do dnia wniesienia pozwu. Wskazywali na związek przyczynowy pomiędzy działaniem komornika, a powstałą szkodą z uwagi na błędne określenie stawki podatku od towaru i usług, a następnie zaniechanie przez pozwanego sporządzenia korekty faktury VAT, pomimo wezwań do jej dokonania.

W odpowiedzi na pozew, pozwany J. S. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwany kwestionował roszczenie powodów, wskazując, iż nie podważyli oni postanowienia z dnia 6 listopada 2008 r. w przedmiocie planu podziału, przyznającego w pkt E komornikowi kwotę 36.606,56 zł. Nie wnieśli w terminie przysługującego im środka zaskarżenia. Argumentował, iż wymienione powyżej postanowienie ekskulpuje jego działanie. Zdaniem pozwanego dłużnicy nie odbierali korespondencji od komornika, nie współpracowali również w zakresie podatku od towarów i usług. Z tego też względu w ocenie pozwanego był on uprawniony do naliczenia podatku VAT, który to podatek jest regułą przy sprzedaży licytacyjnej nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym. Kwestionował legitymację czynną D. K., wskazując, iż nie jest tożsamą osobą z D. P.- dłużniczką w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym pod sygn. akt VII KM 733/99. Odnosząc się do indywidualnych interpretacji podatkowych, podniósł, iż nie stanowią one podstawy korekty faktury VAT, wystawionej na rzecz nabywcy, a nie dłużnika. Jednocześnie podniósł zarzut przedawnienia roszczenia, wskazując, iż termin ten rozpoczął bieg najpóźniej od dnia 23 maja 2011 r. Wniósł również o wezwanie do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego (...) SA w W., z którym komornik sądowy zawarł umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej.

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

Prawomocnym postanowieniem z dnia 30 listopada 2007 r. wydanym w sprawie o sygn. akt XIII 1 Co 247/07 Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku w pkt 1 udzielił przybicia nieruchomości będącej własnością S. P. i D. P. (obecnie K.), która stanowi działka zabudowana nr (...) obszaru 0,8330 ha w użytkowaniu wieczystym do dnia 20 października 2094 r. oraz stanowiące odrębną nieruchomość: budynek administracyjny o pow. 80m², budynek warsztatu o pow. 604 m², budynek acetylenowni o pow. 12 m² wiata o pow. 110 m², położonej w miejscowości G. gm. T., dla której Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą KW (...), będącej przedmiotem przetargu w dniu 23 listopada 2007 r. na rzecz G. C., córki F. i Ł. zam. (...)-(...) E., ul. (...) / (...) nabywającej nieruchomość do majątku wspólnego wraz z mężem Z. C., synem H. i A., zam. (...)-(...) G., ul. (...) za cenę 203.000 zł

/bezsporne, nadto: postanowienie z dnia 30 listopada 2007 r. sygn. akt XIII 1 Co 247/07 – k. 66 akt XIII1247/07 /

Prawomocnym postanowieniem z dnia 9 stycznia 2008 r. wydanym w sprawie o sygn. akt XIII 1 Co 247/07 Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku przysądził na rzecz G. C. córki F. i Ł. zam. (...)-(...) E., ul. (...) / (...) nabywającej nieruchomość do majątku wspólnego wraz z mężem Z. C., synem H. i A., zam. (...)-(...) G., ul. (...) nieruchomość którą stanowi działka zabudowana nr (...) obszaru 0,8330 ha w użytkowaniu wieczystym do dnia 20 października 2094 r. oraz stanowiące odrębną nieruchomość: budynek administracyjny o pow. 80m², budynek warsztatu o pow. 604 m²

budynek acetylenowni o pow. 12 m², wiata o pow. 110 m², położonej w miejscowości G. gm. T., dla której Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą KW (...), należącą do dłużników S. P. i D. P. (obecnie K.) za cenę 203.000 zł, która została zapłacona w całości gotówką.

/bezsporne, nadto: postanowienie z dnia 9 stycznia 2008 r. sygn. akt XIII 1 Co 247/07 – k. 75-75 verte akt XIII1247/07 /

Prawomocnym postanowieniem z dnia 6 listopada 2008 r. wydanym w sprawie o sygn. akt XIII 1 Co 247/07 Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku o sporządzenie planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości w pkt E przyznał Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku J. S. podatek VAT od sprzedaży nieruchomości KW (...) w kwocie 36.606,56 zł, zobowiązując do przekazania niniejszej kwoty na rachunek bankowy właściwego Urzędu Skarbowego i wystawienia faktury VAT po uprawomocnieniu się postanowienia.

/bezsporne, nadto: postanowienie z dnia 6 listopada 2008 r. sygn. akt XIII 1 Co 247/07 – k. 102-105 verte akt XIII1247/07, zeznania powódki D. K. –k 71-73/

W dniu 1 grudnia 2009 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku J. S. wystawił na rzecz nabywcy G. C. fakturę VAT nr (...), na kwotę 203.000 zł brutto, w tym 36.606,56 zł stanowił podatek od towarów i usług.

/bezsporne, nadto: faktura VAT nr (...)/

W dniu 10 stycznia 2011 r. S. P. zwrócił się o udzielenie pisemnej interpretacji przepisów prawa podatkowego w indywidualnej sprawie dotyczącej podatku dochodowego od osób fizycznych w zakresie skutków podatkowych nieruchomości wykorzystanej w prowadzonej działalności gospodarczej oraz w indywidualnej sprawie dotyczącej podatku od towarów i usług w zakresie stawki podatku obowiązującej dla dostawy nieruchomości zabudowanej.

/bezsporne, nadto: zeznania powódki D. K. –k 71-73/

Dyrektor Izby Skarbowej w B. w interpretacji indywidualnej z dnia 29 marca 2011 r. poinformował S. P., iż czynność sprzedaży przedmiotowej nieruchomości podlegała opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, przy czym korzystała ona z zwolnienia od podatku.

/dowody: interpretacja indywidualna z dnia 04 kwietnia 2011 r. –k. 11-12 verte, zeznania powódki D. K. –k 71-73/

Powodowie bezskutecznie wzywali komornika sądowego o skorygowanie wadliwej faktury oraz o zapłatę tytułem naprawienia szkody.

/dowody: korespondencja stron- k. 18-29, zeznania powódki D. K. –k 71-73/

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu ze względu na brak po stronie J. S. Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym Gdańsk – Północ w Gdańsku legitymacji biernej do występowania w niniejszym procesie w charakterze strony pozwanej.

Okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy były w zasadzie niesporne. Sąd ustalił stan faktyczny przede wszystkim w oparciu o dokumenty urzędowe, w tym postanowienia z dnia: 30 listopada 2007 r., 9 stycznia 2008 r. oraz z dnia 6 listopada 2008 r., wydane przez Sąd Rejonowy Gdańsk - Północ w Gdańsku w sprawie o sygn. akt XIII 1 Co 247/07 oraz w oparciu o dokumenty przedłożone do akt sprawy, których wiarygodności i mocy dowodowej żadna ze stron nie kwestionowała. Zeznaniami powódki Sąd dał wiarę jedynie w zakresie znajdującym potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym, w tym we wskazanych dokumentach urzędowych, uznając zeznania w tym

względnie za spójne i logiczne. W pozostałym zakresie co do bezprawności działań pozwanego, Sąd zeznaniom tym nie dał wiary, uznając je za gołosłowne, nie poparte żadnym miarodajnym dowodem dla Sądu.

Storna pozwana co prawda podniosła zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powódki, wskazując, iż D. K., nie jest tożsamą osobą z D. P.- dłużniczką w postępowaniu egzekucyjnym, prowadzonym pod sygn. akt VII KM 733/99, jednakże zarzut nie zasługiwał na uwzględnienie. Na rozprawie bowiem w dniu 26 czerwca 2018 r., na której Sąd przeprowadził dowód z przesłuchania stron, z ograniczeniem go do przesłuchania powódki, D. K. przedłożyła dokument urzędowy w postaci dowodu osobistego (k. 71), potwierdzający jej legitymację procesową (art. 244§ 1 k.p.c.).

Powodowie swoje roszczenie wywodzili z treści art. 23 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o komornikach sądowych i egzekucji (dalej: u.k.s.e.), którego ust. 1 stanowi, iż komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności.

Dla przypisania komornikowi odpowiedzialności odszkodowawczej konieczne jest łączne spełnienie następujących przesłanek: powstania szkody, zaistnienia zdarzenia wyrządzającego szkodę oraz adekwatny związek przyczynowy pomiędzy szkodą a zdarzeniem ją powodującym. Przy tym przesłankę bezprawności należy rozumieć jako takie naruszenie przez komornika przepisów prawa, które stanowiło warunek konieczny powstania szkody i którego normalnym następstwem w danych okolicznościach jest powstanie szkody (por. wyrok SN z dnia 7 maja 2010 r., III CSK 243/09, LEX nr 852665).

Do powstania zatem odpowiedzialności odszkodowawczej komornika dochodzi wówczas, gdy powód udowodni bezprawność w zachowaniu komornika, przejawiającą się w sprzeczności z prawem podjętego przez niego w ramach egzekucji działania lub zaniechania.

Powodowie odpowiedzialność pozwanego wywodzili z niewłaściwego jego zdaniem prowadzenia postępowania egzekucyjnego.

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd badał, czy zachowanie pozwanego, jako funkcjonariusza publicznego, podlegające w ramach prowadzonych czynności egzekucyjnych było bezprawne (art. 23 ust. 1 u.k.s.e.). Postępowanie to prowadzone było przez Komornika Sądowego J. S., działającego przy Sądzie Rejonowym Gdańsk - Północ w Gdańsku i zasadniczo to on ponosi odpowiedzialność za ewentualne wady tego postępowania, jednakże w przypadku egzekucji z nieruchomości mamy do czynienia niejako z rozdzieleniem organów egzekucyjnych, bowiem od momentu skutecznego przeprowadzenia licytacji, postępowanie to prowadzone jest w dużej części przez Sąd, który to udziela przybicia, przysądzenia własności i wreszcie akceptuje plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji. Nie zmienia to jednak tego, iż głównym organem egzekucyjnym jest Komornik. Ograniczeniem jest to, iż czynności te wykonywane są pod nadzorem sądu, który ma czuwać nad ich prawidłowym przebiegiem (art. 759§ 1 i § 2 k.p.c.).

Co więcej, zgodnie z przepisem art. 1035 k.p.c., w brzmieniu obowiązującym w dacie wszczęcia spornego postępowania egzekucyjnego, to Sąd sporządzał plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości. Zaś komornik, jako organ egzekucyjny, zobowiązany był wykonać plan podziału w kształcie określonym prawomocnym postanowieniem Sądu (art. 1028 § 1 k.p.c.).

Analiza materiału dowodowego doprowadziła Sąd do przekonania, iż odprowadzenie podatku od czynności od towarów i usług na rachunek bankowy urzędu skarbowego i wystawienie faktury VAT nr (...) w dniu 1 grudnia 2009 r. (k. 10) przez pozwanego w ramach czynności egzekucyjnych, nie nosiły cechy bezprawności. W związku z czym nie można mówić o zaktualizowaniu się odpowiedzialności pozwanego na podstawie art. 23 u.k.s.e. Pozwany bowiem wykonywał nałożony na niego obowiązek przez Sąd, a wynikający z pkt E, prawomocnego postanowienia dnia 6 listopada 2008 r., wydanego w sprawie o sygn. akt XIII 1 Co 247/07. Zgodnie bowiem z art. 365 §1 k.p.c., orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Wskazać również

należy, iż powodowie jako dłużnicy nie kwestionowali zapadłego w sprawie wymienionego powyżej postanowienia, nie skorzystali ze środków przewidzianych prawem.

Bezspornym w sprawie było, iż powód otrzymał od (...) w B. interpretację indywidualną z dnia 29 marca 2011 r., z której wynika, iż czynność sprzedaży nieruchomości, stanowiącej własność powodów, podlegała opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, przy czym korzystała ona ze zwolnienia od podatku (k.11-12 verte). Zatem ewentualna szkoda poniesiona przez dłużników w egzekucji wiązały się przyczynowo nie z uchybieniem komornika, ale z orzeczeniem sądu. W przedmiotowej sprawie zaś pozew był skierowany jedynie przeciwko pozwanemu, będącemu komornikiem sądowym, nie przeciwko Skarbowi Państwa, który mógłby odpowiadać za niewłaściwie wydawane decyzje Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku.

Biorąc pod uwagę powyższe, działając na mocy art. 6 k.c., stosowanego a contrario, Sąd w punkcie I wyroku powództwo w niniejszej sprawie oddalił.

O kosztach w punkcie II wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. obciążając nimi w całości powodów, jako stronę przegrywającą. Na koszty te, wynoszące 3.617 zł, składa się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika pozwanego, będącego adwokata, ustalone zgodnie z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800), w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia pozwu.

Sygn. akt I C 144/18

ZARZĄDZENIE

(...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)